

SXEDIO.FS2

3.8.1950: Η ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΑΡΧΙΑΣ ΦΘΑΝΕΙ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ ΚΑΙ ΑΡΧΙΖΕΙ ΕΠΑΦΕΣ ΑΛΛΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΣΥΝΕΧΗ ΑΡΝΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΒΡΕΤΤΑΝΟΥΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥΣ ΝΑ ΔΕΧΘΟΥΝ ΤΙΣ ΔΕΛΤΟΥΣ ΤΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΗΣ 15.1.1950

Η Πρεσβεία έφθασε στο Λονδίνο στις **3** Αυγούστου μέσα σε μια αβέβαιη αποστολή.

Αν στην Αθήνα με μια φιλική Κυβέρνηση, δεν κατόρθωσε όχι μόνο να πείσει τον Πρωθυπουργό Νικόλαο Πλαστήρα να προωθήσει το αίτημα για Ένωση, αλλά απέτυχε να τον πείσει ακόμα και να παραλάβει τις Δέλτους του ενωτικού Δημοψηφίσματος της **15ης** Ιανουαρίου **1950**, στο Λονδίνο τα πράγματα ήταν ακόμα χειρότερα, γιατί ουσιαστικά η παραχώρηση ή όχι της Ένωσης εξαρτάτο αποκλειστικά από την Αγγλική Κυβέρνηση, η οποία έβλεπε το αίτημα των Κυπρίων για Ένωση σαν ο διάβολος το λιβάνι.

Από την πρώτη στιγμή που πάτησε το πόδι της στο Λονδίνο η Πρεσβεία διαπίστωσε αμέσως την αλλαγή. Λίγοι Έλληνες Κύπριοι την υποδέχθηκαν στο σιδηροδρομικό σταθμό Βικτώρια όπως επίσης και λιγότεροι δημοσιογράφοι και φωτογράφοι.

Η υποδοχή δεν είχε τίποτε που να θυμίζει εκείνη του Πειραιά.

Ωστόσο η Πρεσβεία δεν έμεινε αδρανής. Γνώριζε ότι βρισκόταν σε εχθρικό περιβάλλον.

Ομως υπήρχε η βάση για να μπορέσει ν' αρχίσει επαφές. Ήταν η Εκκλησία όπως συνέβη και στην Αθήνα.

Έτσι στις **5** Αυγούστου αφού διόρισε ως Γραμματέα της τον Λουκή Αντωνίου στρώθηκε στη δουλειά.

Μια από τις πρώτες επαφές ήταν με τον Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων Γερμανό ενώ μόλις εγκληματίστηκε έστειλε στις **7** Αυγούστου επιστολή στον Υπουργό Αποικιών Τζων Γκρίφφιθς ζητώντας συνέντευξη μαζί του.

Στην επιστολή τονιζόταν ότι ο Ελληνικός λαός γνώριζε ότι η Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα θα ενίσχυε τους δεσμούς φιλίας που συνέδεαν το λαό της Ελλάδας με το βρετανικό Έθνος.

Εγγραφε η Πρεσβεία στον Τζων Γκρίφιθς:

" Οι υποφαινόμενοι, αποτελούμεν Πρεσβείαν λαβούσαν εντολήν παρά της εκκλησίας της Εθναρχίας και του ελληνικού λαού της Κύπρου, όπως υποβάλη προς υμάς τους τόμους του περιέχοντας τας υπογραφάς **95.7%** του ενήλικος ελληνικού πληθυσμού της Κύπρου, αξιούντος τη ένωσιν της Νήσου μετά της Ελλάδος και όπως αναπτύξη προς υμάς και προφορικώς τα υπέρ της Ενώσεως επιχειρήματα.

Επιθυμούμεν να τονίσωμεν κατά τον εμφαντικώτερον τρόπον, ότι εν τη αξιώσει της ενώσεως με την Ελλάδα ο Κυπριακός λαός δεν εμφορείτο από οιαδήποτε αισθήματα εχθρότητος προς την Βρετανίαν αλλ' αντιθέτως αποτελεί εν πλήρη γνώσει του γεγονότος ότι η ένωσις της Κύπρου μετά της Ελλάδος θα ενισχύση τους δεσμούς φιλίας, οι οποίοι συνδέουν τον λαόν της Ελλάδος μετά του βρετανικού Έθνους. Θα ήμεθα όθεν υπόχρεοι, εάν ηδύνασθε να παραχωρήσετε ημίν συνέντευξιν εις χρόνον εύθετον δι' υμάς".

Αν στην Αθήνα ο Πλαστήρας, από επίσημης πλευράς δέχθηκε να συναντηθεί με την Πρεσβεία, ο Γκρίφιθς απαξίωσε την Πρεσβεία από μια συνάντηση και έκλεισε σ' αυτήν την πόρτα κατάμουτρα, μη θέλοντας να της δώσει επίσημη αναγνώριση ή την ευκαιρία να εκφράσει τις απόψεις της.

Την απάντηση του Γκρίφιθς έστειλε στον Κυπριανό ο Υφυπουργός Αποικιών Μπέννεντ ο οποίος τόνιζε:

" Παρόλον ότι ο Υπουργός θα αισθανόταν ευχαρίστηση να σας δει υπό διαφορετικές συνθήκες, θεωρεί ότι κανένας ωφέλιμος σκοπός δεν θα εξυπηρετείτο με την παραχώρηση συνέντευξης προς την Πρεσβεία της οποίας επί του παρόντος ηγείσθε, επειδή οι απόψεις της Κυβέρνησης της Αυτού Μεγαλειότητας στο θέμα, το οποίο προτίθεσθε να

εγείρετε έχουν ήδη δισαφηνισθεί σε διάφορες περιπτώσεις".

Η απάντηση του Υπουργού δεν εξέπληξε κανένα. Ομως η αντίδραση του Μητροπολίτη Κερύνειας ήταν πολύ έντονη.

Χαρακτήρισε τα όσα του διαμηνούσε ο Υπουργός Αποικιών ως απόδειξη ότι δεν είχε τίποτε να αντιτάξει στην επιθυμία του Κυπριακού λαού για Ένωση.

Ακόμα την χαρακτήρισε ως ενέργεια που πρόδιδε ψυχολογία ενόχου και προειδοποίησε ότι τίποτε δεν έμενε πλέον στον Κυπριακό λαό παρά να επιδιώξει προσφυγή στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών:

"Η αρνητική απάντησις του υπουργείου προδίδει ψυχολογίαν ενόχου, καθ' όσον τούτο δεν θα είχε ν' αντιτάξει επιχειρήματα εις το ότι, παρά την αρχήν της αυτοδιαθέσεως, κρατείται υπόδουλον ένα τμήμα του Ελληνικού Έθνους, κατοικούμενον υπό ελληνικού λαού, με τρισχιλιετή Ιστορίαν και με ανώτερον πολιτισμόν, εν ώ χρόνω η Βρετανία ηλευθέρωσεν τους βερμανούς και άλλους εγχρώμους λαούς.

Περιττόν να προστεθή ότι θα συνεχίσωμεν τον αγώνα μας και θα προσφύγωμεν, οριστικώς εις την Οργάνωσιν Ηνωμένων Εθνών, επιρρίπτοντες ακεραίαν τη ευθύνην διά την προσφυγήν μας ταύτην, ήτις δεν έχει αντιβρετανικήν αιχμήν εις την κυρίαρχον της Κύπρου δύναμιν, ήτις δεν εσεβάσθη την διά του δημοψηφίσματος, εκφρασθείσαν θέλησιν του ελληνικού λαού της Κύπρου.

Ουδόλως μας εξέπληξεν η αρνητική απάντησις του υπουργού των αποικιών. Την τοιαύτην στάσιν ανεμέναμεν κατόπιν των εξ Αγγλίας διαβιβασθεισών εις Κύπρον επισήμων απαντήσεων μετά την διενέργειαν του δημοψηφίσματος. Εθεωρήσαμεν όμως καθήκον μας, ιδίως έναντι της επιμόνης εκδηλωθείσης εν Ελλάδι κοινής γνώμης, όπως προτού μεταβώμεν εις την Αμερικήν και ενώπιον της Οργανώσεως των Ηνωμένων Εθνών αντιδικήσωμεν προς την Μεγάλην

Βρετανίαν, έλθωμεν εις το Λονδίνον και καταβάλωμεν τελευταίαν προσπάθειαν προς λύσιν του Κυπριακού ζητήματος δ' απ' ευθείας συνομιλιών.

Την Βρετανικήν στάσιν, φθάσασαν εις το σημείον ακόμη του να αρνηθή ο Υπουργός των Αποικιών να δεχθή την Κυπριακήν Εθνικήν Πρεσβείαν δικαιούμεθα να θεωρήσωμεν ως πρόσθετον απόδειξιν του ότι η Βρετανική Κυβέρνησις δεν έχει ν' αντιτάξη κανέν επιχείρημα εναντίον της θελήσεως του Κυπριακού λαού, αξιώσαντος διά του δημοψηφίσματος, εν ονόματι της αρχής της αυτοδιαθέσεως των λαών, την Ενωσιν της Νήσου με την Ελλάδα.

Ποίαν εντύπωσιν θα προξενήση εις τη Κύπρον η Βρετανική άρνησις γνωρίζω καλώς. Δεν γνωρίζω μόνον εάν η τοιαύτη στάσις δύναται να συντελέση εις την διατήρησιν της αγγλοελληνικής φιλίας. Οπωσδήποτε ημείς θα συχερίσωμεν αδιάλλακτον τον ενωτικόν αγώνα, διότι πιστεύομεν εις την τελικήν κατίσχυσιν του δικαίου, επί του οποίου και εδράζεται η αξίωσις της Ενώσεως.

Κατόπιν θα μεταβώμεν εις τας Ην. Πολιτείας της Αμερικής ένθα θα συνεχίσωμεν τας ενεργείας μας και θα προσφύγωμεν πλέον κατά καθήκον, εις την Οργάνωσιν Ην. Εθνών. Περιττόν να λεχθή ότι η ενέργεια μας αυτή δεν πρέπει να θεωρηθή ως εχθρική προς την Βρετανίαν, τόσον μάλλον, όσω πάντοτε επιστεύομεν και εξακολουθούμεν να πιστεύωμεν ότι η Ενωσις θα συνέσφιγγε ακόμη στερεώτερον τους αγγλοελληνικούς δεσμούς. Κατ' ανάγκην τώρα θα ευρεθώμεν εις αντιδικίαν προς την Μεγάλην Βρετανίαν, αλλά την ευθύνην διά τούτο δεν φέρομεν ημείς, οι οποίοι ήλθομεν εις την Αγγλίαν ακριβώς διά να αποφύγωμεν την αντιδικίαν. Υπεύθυνοι της τοιαύτης εξελίξεως είναι αυτοί ούτοι οι Αγγλοι και ουδείς άλλος".

Παράλληλα ο Μητροπολίτης Κυπριανός με τηλεγρφημά του προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Ευρώπης Πωλ Ανρί Σπάακ, στο Στρασβούργο, τον κάλεσε να εργασθεί για την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα

και κατάγγελλε τη στάση της Βρετανίας:

" Καθ' ην στιγμήν υμείς μοχθείτε διά την περιφρούρησιν της ελευθερίας και της δημοκρατίας εναντίον των καταπιεστών των και οι ευρωπαϊκοί λαοί καλούνται να συμμετάσχουν εις την προάσπισιν της ελευθερίας, η Μ. Βρετανία, μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, αρνείται την ελευθερίαν εις τον προϊστορικόν και πολιτισμένον ελληνικόν λαόν της Κύπρου, αξιούντα την ένωσιν αυτού με την Ελλάδα, η οποία είναι επίσης μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, Ο Υπουργός των αποικιών ηρνήθη να δεχθή την Πρεσβείαν της Κύπρου εις ακρόασιν".

Έντονη αντίδραση υπήρξε και στη Λευκωσία όπου ο τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου, Μητροπολίτης Πάφου Κλεόπας με τηλεγράφημά του στον υπουργό Αποικιών διαματυρήθηκε έντονα:

" Εξ ονόματος Ελληνικού Κυπριακού λαού διαμαρτυρόμεθα εντονώτατα δι' άρνησιν Υμετέρας Εξοχότητος δεχθή εις ακρόασιν Εθνικήν Κυπριακήν Πρεσβείαν εντολοδόχον Κυπριακού λαού, διαβιβάση προς Βρετανικήν Κυβέρνησιν αξίωσιν αυτού δι' Ένωσιν μετά ελευθέρας Ελληνικής Πατρίδος, πανηγυρικώς εκδηλωθείσαν διά δημοψηφίσματος. ανελεύθεραι απόψεις Βρετανικής Κυβερνήσεως επί Κυπριακού ζητήματος, όπως αντίθετοι προς ιδέας αυτής διακηρύξεις περί αυτοδιαθέσεως των λαών, έτι μάλλον εξεγείρουσι την εθνικήν τοιαύτην στάσιν της Βρετανικής κυβερνήσεως, αλλά επικαλούμενοι και την ηθικήν υποστήριξιν των φιλευλευθέρων λαών θα συνεχίσωμεν τον αγώνα μας μέχρις επικρατήσεως του δικαίου και αποδόσεως εις ημάς ελευθερίας".

Πιο έντονη ήταν ακόμη ο Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Μητροπολίτης Πάφου Κλεόπας που ανέλαβε μετά το θάνατο του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Β, ο οποίος σε εγκύκλιο του προς τον Κυπριακό λαό τόνιζε για την άρνηση του Υπουργού να δεχθεί την Πρεσβεία **(18.8.1950)**:

"Τέκνα εν Κυρίω αγαπητά,

διά του ιστορικού δημοψηφίσματος της 15ης

παρελθόντος Ιανουαρίου, διεδηλώσατε κατά τον πλέον σαφή και απερίφραστον τρόπον την αξίωσιν σας δι' Ενωσιν μετά της Μητρος Ελλάδος. Οι Πανέλληνες διά μυρίων εκδηλώσεων και ιδία των επιβλητικών συλλαλητηρίων της 12ης Ιουλίου του έτους τούτου, διειτράνωσαν την θέλησιν του Εθνους, όπως ίδη το συντομώτερον την εθνικήν αποκατάστασιν του προσφιλούς αυτού τμήματος της ελληνικής πατρίδος. Η φωνή της Κύπρου και της Ελλάδος διάτορας αντηχεί εις τα ώτα των ισχυρών αξιούσα δικαιοσύνην.

Εν τούτοις εις την φωνήν ταύτην του δικαίου, την μεταφερθείσαν εις το ομιχλώδες Λονδίνον υπό της Εθνικής ημών Πρεσβείας σκαιά και τραχεία ήλθεν η απάντησις του εκπροσώπου της κρατούσης δυνάμεως. Ο κ. Υπουργός των Αποικιών ηρνήθη να δεχθή την πρεσβείαν μας. Ευρισκόμενος εις την θέσιν ενόχου αρνουμένου την ελευθερίαν εις ένα ιστορικόν λαόν, δεν ετόλμησε να αντιμετωπίση το ζήτημα, αλλ' επροτίμησε να αρνηθή την ύπαρξιν του.

Διά της τοιαύτης του ενεργείας ο Αγγλος Υπουργός δεν εξύψωσε βεβαίως το γόητρον της Πατρίδος του. Τουναντίον. Απέδειξεν εις ένα ανήσυχον και φοβισμένον διά το μέλλον κόσμον, ότι αι επαγγελίαι περί ελευθερίας και δικαιωμάτων του ανθρώπου και αυτοδιαθέσεως των λαών, τας οποίας τόσον αρέσκονται να επαναλαμβάνουν οι Άγγλοι Κυβερνήται, είναι λόγοι κενοί, σκοπόν έχοντες να παραπλανώσι και παρασύρωσι τους αφελείς και τους ευπίστους εν ώρα ανάγκης. Οτι εις την πραγματικότητα κλείουν ερμητικώς τα ώτα των εις την φωνήν του δικαίου στηριζόμενοι εις την υλικήν των ισχύν, αποπειρώνται να περιφρονήσουν τους διερμηνείς της θελήσεως ενός μικρού μεν αλλά ιστορικού λαού. Ίσως ακόμη να ελπίζουν ότι με τον τρόπον αυτόν θα μας αποθαρρύνουν και απογοητεύσουν και θα μας αναγκάσουν ευκολώτερον να ανεχθώμεν την δουλείαν. Δεν αποκλείεται να ελπίζουν ότι διά της τοιαύτης των στάσεως θα δυνηθούν να παρασκευάσουν το έδαφος διά την εκ νέου προσφοράν συνταγμάτων και

πολιτικών ελευθεριών.

Οι περιφρονηταί της θελήσεως ενός ενδόξου λαού επλανήθησαν πλάνην οικτράν, Ελληνες ημείς αγωνιζόμενοι δι' ό,τι εις τον κόσμον αυτόν εκτιμώμεν περισσότερον την ελευθερίαν μας, δεν πρόκειται ούτε να κουρασθώμεν ούτε να καμφθώμεν, ούτε να στέρξωμεν οιασδήποτε άλλας προσφοράς πλην της ενώσεως. Η προσπάθεια του υπουργού να θίξη την Εθνικήν μας Πρεσβείαν και δια του τρόπου τούτου να μυκτηρήση την δικαιοτάτη αξίωσιν του ελληνικού Κυπριακού λαού δεν μας αποκαρδιώνει. Τουναντίον, χαλυβδώνει την θέλησιν μας, διά να αγωνισθώμεν διά την επικράτησιν του δικαίου ημών.

Εξ ονόματος υμών, Ελληνες Κύπριοι, διαμαρτυρηθέντες και διαμαρτυρόμενοι εντονώτατα διά την απέναντι της εθνικής ημών Πρεσβείας υβριστικήν συμπεριφοράν του Υπουργού των Αποικιών διακηρύττομεν εκ νέου, διά μυριοστήν φοράν, την ακλόνητον όλων θέλησιν και απόφασιν να καταβάλωμεν πάσαν προσπάθειαν και να υποστώμεν πάσαν θυσίαν διά την πραγμάτωσιν της ενώσεως της Κύπρου μετά της μητρός Ελλάδος, διά την απόκτησιν της Ελευθερίας ημών, του υπερτάτου των αγαθών εν τω κόσμω τούτω.

Ο Θεός των πατέρων ημών, ο προστάτης και βραβευτής παντός ιερού αγώνος, θα είναι μεθ' ημών βοηθός και προστάτης. Με την πανσθενή Αυτού βοήθειαν ελπίζομεν, ότι θα φθάσωμεν ταχέως εις το πολυπόθητον τέρμα, αντιθετως προς τας απόψεις και τους λογισμούς της ξενοκρατίας. "Κύριος διασκεδάζει βουλάς εθνών, αθετεί δε λογισμούς λαών και αθετεί βουλάς αρχόντων" (ψαλμ. 32.10).

Διάπυρος προς κύριον ευχέτης

+ Ο Πάφου ΚΛΕΟΠΑΣ

Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου
Κύπρου

(Μεταγλώττιση)

Με το ιστορικό δημοψήφισμα της 15 παρελθόντος

Ιανουαρίου, είχατε διαδηλώσει κατά τον πλέον σαφή και απερίφραστο τρόπο την αξίωση σας για Ένωση με τη Μητέρα Ελλάδα. Οι Πανελληνες με μύριες εκδηλώσεις και ιδιαίτερα των επιβλητικών συλλαλητηρίων της 12 Ιουλίου του έτους αυτού, διατράνωσαν τη θέληση του Έθνους, όπως δει το συντομότερο την εθνική αποκατάσταση του προσφιλούς αυτού τμήματος της ελληνικής πατρίδας. Η φωνή της Κύπρου και της Ελλάδας διάτορας αντηχεί στα αυτιά των ισχυρών αξιώνοντας δικαιοσύνη.

Εν τούτοις στη φωνή αυτή του δικαίου, που μεταφέρθηκε στο ομιχλώδες Λονδίνο από την Εθνική μας Πρεσβεία σκαιά και τραχεία ήλθε η απάντηση του εκπροσώπου της κρατούσης δύναμης. Ο κ. Υπουργός των Αποικιών αρνήθηκε να δεχθεί την πρεσβεία μας. Ευρισκόμενος στη θέση ένοχου αρνούμενου την ελευθερίαν σε ένα ιστορικό λαό, δεν τόλμησε να αντιμετωπίσει το ζήτημα, αλλά προτίμησε να αρνηθεί την ύπαρξη του.

Με την ενέργεια του αυτή ο Άγγλος Υπουργός δεν εξύψωσε βεβαίως το γόητρο της Πατρίδας του. Αντίθετα, απέδειξε σε ένα ανήσυχο και φοβισμένο για το μέλλον κόσμο ότι οι επαγγελίες για ελευθερία και το δικαιώματα του ανθρώπου και για αυτοδιάθεση των λαών στις οποίες αρέσκονται να επαναλαμβάνουν οι Άγγλοι κυβερνώντες, είναι λόγοι κενοί κι έχουν ως σκοπό να παραπλανούν και παρασύρουν τους αφελείς, τους εύπιστους σε ώρα ανάγκης... Οι περιφρονητές της θέλησης ενός ένδοξου λαού πλανήθηκαν πλάνην οικτράν. Έλληνες εμείς, αγωνιζόμενοι για ότι εκτιμούμε περισσότερο σ' αυτό τον κόσμο, την ελευθερία μας, δεν πρόκειται ούτε να κουρασθούμε, ούτε να καμφθούμε, ούτε να στέρξουμε οποιοσδήποτε άλλες προσφορές, εκτός από την Ένωση. Η προσπάθεια του Υπουργού να θίξει την Εθνική μας Πρεσβεία και με τον τρόπο αυτό να μυκτηρήσει τη δίκαιη αξίωση του Ελληνικού Κυπριακού λαού δεν μας αποκαρδιώνει. Αντίθετα, χαλυβδώνει τη θέληση μας, για να αγωνισθούμε για την επικράτηση του δικαίου μας.

Εξ ονόματος μας, Έλληνες Κύπριοι, διαμαρτυρηθέντες και διαμαρτυρόμενοι εντονότατα για την απέναντι της εθνικής μας Πρεσβείας υβριστική συμπεριφορά του Υπουργού των Αποικιών διακηρύττομεν εκ νέου, για μυριοστή φορά, την ακλόνητη θέληση όλων και απόφαση να καταβάλουμε κάθε προσπάθεια και να υποστούμε κάθε θυσία για την πραγμάτωση της ένωσης της Κύπρου με τη μητέρα Ελλάδα, με την απόκτηση της Ελευθερίας μας, του υπέρτατου των αγαθών στον κόσμο αυτό.

Ο Θεός των πατέρων μας, ο προστάτης και βραβευτής κάθε ιερού αγώνα, θα είναι μαζί μας βοηθός και προστάτης. Με την πανσθενή Του βοήθεια ελπίζομεν, ότι θα φθάσομε γρήγορα στο πολυπόθητο τέρμα, αντίθετα προς τις απόψεις και τους λογισμούς της ξενοκρατίας. "Κύριος διασκεδάζει βουλάς εθνών, αθετεί δε λογισμούς λαών και αθετεί βουλάς αρχόντων" (ψαλμ. 32.10).

Διάπυρος προς κύριον ευχέτης

+ Ο Πάφου ΚΛΕΟΠΑΣ

Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου
Κύπρου